

P.Z.E. br. 53

P.Z.E. br. 54

HRVATSKI SABOR

**Odbor za financije i
državni proračun**

KLASA: 022-03/20-01/119

KLASA: 022-03/20-01/120

URBROJ: 6521-5-20

Zagreb, 10. studenoga 2020.

**PREDSJEDNIKU
HRVATSKOGA SABORA**

Predmet: Izvješće s objedinjene rasprave o Prijedlogu zakona o sustavu osiguranja depozita, prvo čitanje, P.Z.E. br. 53 i Prijedlogu zakona o prisilnoj likvidaciji kreditnih institucija, prvo čitanje, P.Z.E. br. 54

Odbor za financije i državni proračun Hrvatskoga sabora raspravio je na 7. sjednici održanoj 10. studenoga 2020. godine, objedinjeno o Prijedlogu zakona o sustavu osiguranja depozita, prvo čitanje, P.Z.E. br. 53 i Prijedlogu zakona o prisilnoj likvidaciji kreditnih institucija, prvo čitanje, P.Z.E. br. 54, koje je predsjedniku Hrvatskoga sabora, podnijela Vlada Republike Hrvatske, aktima od 05. studenoga 2020. godine.

Odbor za financije i državni proračun Hrvatskoga sabora, na temelju svoje nadležnosti iz članka 73. Poslovnika Hrvatskoga sabora, raspravljao je o predmetnim zakonima kao matično radno tijelo.

U uvodnom izlaganju predstavnici predlagatelja osvrnuli su se na svaki od pojedinih zakonskih prijedloga. Ukratko je obrazloženo kako slijedi:

Prijedlog Zakona o sustavu osiguranja depozita

Zakonom o osiguranju depozita („Narodne novine“, broj 82/15) uređuju se pravila i postupci koji se odnose na osnivanje, funkcioniranje, upravljanje i financiranje sustava osiguranja depozita u Republici Hrvatskoj. Ključna zadaća sustava osiguranja depozita jest zaštita deponenata od posljedica nastupa osiguranog slučaja, odnosno posljedica prisilne likvidacije kreditnih institucija.

Cilj Prijedloga zakona o sustavu osiguranja depozita je, što je više moguće, predvidjeti i urediti situacije kada kreditna institucija propada, a koje mogu dovesti do pravne nesigurnosti vezano uz zaštitu deponenata. Radi zaštite financijske stabilnosti sustava, Prijedlog zakona propisuje aktiviranje sustava osiguranja depozita u slučaju nastupa osiguranog slučaja odnosno prilikom otvaranja postupka prisilne likvidacije nad kreditnom institucijom.

Prijedlog zakona objedinjuje odredbe važećeg Zakona i Zakona o Državnoj agenciji za osiguranje štednih uloga i sanaciju banaka („Narodne novine“, br. 44/94, 79/98, 19/99, 35/00, 60/04, 12/12, 15/13) te se njime predlaže, između ostaloga, novi naziv Državne agencije za osiguranje štednih uloga i sanaciju banaka koji glasi Hrvatska agencija za osiguranje depozita (u daljnjem tekstu: Agencija).

Donošenjem novoga Zakona o sanaciji kreditnih institucija i investicijskih društava ovlast za sanaciju kreditnih institucija preuzima Hrvatska narodna banka, stoga je neophodna prilagodba ovlasti Agencije u tom dijelu kroz Prijedlog zakona. Jedna od ovlasti Agencije je i pravo sudjelovanja u postupku prisilne likvidacije kreditnih institucija sukladno posebnom propisu koji je u postupku donošenja (Zakon o prisilnoj likvidaciji kreditnih institucija).

Važeći Zakon usklađen je s pravnom stečevinom Europske unije u području osiguranja depozita, koja je trenutno na snazi. Njime je u pravni poredak Republike Hrvatske prenijeta Direktiva 2014/49/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 16. travnja 2014. o sustavima osiguranja depozita (Tekst značajan za EGP) (SL L EU 173, 12. 6. 2014.) (u daljnjem tekstu: Direktiva 2014/49/EU).

Direktiva 2014/49/EU predstavlja ključni element za ostvarenje unutarnjeg tržišta u području kreditnih institucija kako sa stajališta slobode poslovnog nastana tako i sa stajališta slobode pružanja financijskih usluga, povećavajući istodobno stabilnost bankovnog sustava i zaštitu deponenata. Rezultat Direktive 2014/49/EU je poboljšani položaj deponenata radi značajno poboljšanog pristupa sustavima osiguranja depozita, zahvaljujući proširenom i pojašnjenom opsegu pokriva, kraćim rokovima isplate, boljim informacijama i snažnijim zahtjevima financiranja, što je rezultiralo povećanjem povjerenja potrošača u financijsku stabilnost diljem unutarnjeg tržišta.

U odnosu na postojeće uređenje u ovaj Zakon uključene su nekoliko novosti. Kako bi se osigurala djelotvornija upotreba sredstava iz sustava za osiguranje depozita, Prijedlogom zakona propisuje se da se Fond osiguranja depozita sastoji od dva djela: Osnovnog fonda osiguranja depozita i Dodatnog fonda osiguranja depozita. Svrha Osnovnog fonda osiguranja depozita je isplata osiguranih depozita te on mora u svakom trenutku raspolagati sa sredstvima na razini od 1% iznosa ukupne visine osiguranih depozita svih kreditnih institucija s odobrenjem za rad u Republici Hrvatskoj, a prema revidiranim financijskim izvještajima za prethodnu godinu. Svrha Dodatnog fonda osiguranja depozita je nadopunjavanje Osnovnog fonda osiguranja depozita, potpora u prikupljanju ex-post premija, korištenje sredstva Dodatnog fonda za osiguranje depozita u svrhu poduzimanja mjera za sprječavanje nastupa osiguranog slučaja, te kao podrška financiranju sanacije kreditnih institucija i kao podrška financiranju prisilne likvidacije kreditnih institucija. Ciljana razina Dodatnog fonda osiguranja depozita je 1,5% iznosa ukupne visine osiguranih depozita svih kreditnih institucija s odobrenjem za rad u Republici Hrvatskoj, a prema revidiranim financijskim izvještajima za prethodnu godinu.

Novost je usklađivanje izvora financiranja prema pravnoj stečevini Europske unije na način da se izričito navodi kako se sustav osiguranja depozita ne može financirati na teret poreznih obveznika, već isključivo na teret kreditnih institucija.

U Prijedlog zakona uključene se odredbe kojima se propisuju razlozi zbog kojih će Hrvatska narodna banka donijeti rješenje o nedostupnosti depozita, rok za donošenje navedenog rješenja te mogućnost njegovog ukidanja, a koje će novim izmjenama i dopunama Zakona o kreditnim institucijama biti brisane.

Prijedlog zakona definira ulogu Agencije kao specijalizirane, neprofitne, financijske institucije čiji je cilj zaštita depozita svih osiguranih deponenata te očuvanje povjerenja građana i ostalih sudionika u stabilnost financijskog sustava Republike Hrvatske te kontrolirani izlazak s tržišta kreditne institucije koja nije u mogućnosti ispunjavati potrebne regulatorne zahtjeve, uz ograničavanje prelijevanja negativnih efekata propasti kreditne institucije na ostale sudionike i tržište u cjelini.

Uloga Agencije je prilagođena s obzirom na novu podjelu sanacijskih ovlasti kojom Agencija prestaje biti jedno od sanacijskih tijela u Republici Hrvatskoj, međutim, ostaje u postupku

sanacije kao tijelo koje vodi nacionalni sanacijski fond. Nadalje, Agencija nastavlja upravljati Fondom osiguranja depozita te dobiva ovlast za sudjelovanje u postupcima prisilne likvidacije kreditnih institucija u skladu s novim propisom kojim će se urediti prisilna likvidacija kreditnih institucija.

Umjesto uprave, novo tijelo Agencije je nadzorni odbor čiji se članovi kao i direktor imenuju na razdoblje od četiri godine te mogu biti ponovno imenovani na iste funkcije. Članove nadzornog odbora imenuje Vlada Republike Hrvatske na prijedlog ministra financija kojem jednog člana mogu predložiti kreditne institucije. Direktora imenuje nadzorni odbor.

Prijedlog zakona o prisilnoj likvidaciji kreditnih institucija

Ovim se Zakonom uređuju uvjeti za otvaranje i okončanje postupka prisilne likvidacije kreditnih institucija, pravne posljedice njegova otvaranja i provedbe, pravila, postupci i instrumenti u postupcima prisilne likvidacije kreditnih institucija i ovlasti i zadaci tijela u postupku likvidacije i subjekata primjene ovoga Zakona.

Propast bilo koje kreditne institucije ima direktne negativne posljedice na sve fizičke i pravne osobe koje su imale poslovne odnose s tom kreditnom institucijom, a u slučajevima gdje taj odnos uključuje više financijskih sredstava od 100 tisuća eura po klijentu, u većini slučajeva fizičke i pravne osobe ostaju trajno bez pristupa tim sredstvima. Prvenstveni razlog tome su dugotrajni stečajni postupci odnosno presporo unovčenje imovine propale kreditne imovine, a koja zbog svoje financijske specifičnosti značajno gubi vrijednost protekom vremena.

Stečajevi kreditnih institucija u Republici Hrvatskoj trenutno se provode prema Stečajnom zakonu (postupci stečaja kreditnih institucija u prosjeku traju 15-20 godina ili duže).

Cilj donošenja ovoga Zakona je skratiti trajanje stečajnog postupka, kontrolirani izlazak propale kreditne institucije s tržišta s ciljem smanjenja rizika i prelijevanja negativnih učinaka na ostatak financijskog tržišta te brzo i učinkovito skupno namirenje vjerovnika kreditne institucije u prisilnoj likvidaciji očuvanjem vrijednosti financijske imovine i unovčenjem imovine kreditne institucije u što kraćem roku.

Ovim se Zakonom u pravni poredak Republike Hrvatske prenose sljedeće direktive: Direktiva 2001/24/EZ , Direktiva 2014/59/EU i Direktiva (EU) 2017/2399.

U odnosu na postojeće uređenje u ovaj Zakon uključene su nekoliko novosti. Za pitanja koja Zakon ne uređuje propisuje se podredna primjena Stečajnog zakona.

Kao tijela u postupku prisilne likvidacije određuju se trgovački sud u Zagrebu, likvidator, nadzorno likvidacijsko tijelo i skupština vjerovnika.

Prijedlog za pokretanje postupka prisilne likvidacije podnosi Hrvatska narodna banka uz utvrđenje ispunjavanja uvjeta koji ukazuju na to da kreditna institucija propada ili će propasti, iznimno likvidator, prema propisanim uvjetima.

Propisuju se dužnosti i ovlasti tijela u postupku prisilne likvidacije, među kojima su i privremene zabrane nakon donošenja odluke o podnošenju prijedloga za pokretanje postupka prisilne likvidacije.

Određuje se utvrđivanje tražbina prema propisanim tablicama i njihova objava na internetskoj stranici e-Oglasna ploča sudova.

Detaljno je uređen plan prisilne likvidacije, na koji prethodno suglasnost daje nadzorno likvidacijsko tijelo (Državna agencija za osiguranje štednih uloga i sanaciju banaka), i provođenje postupka prisilne likvidacije. Propisuje se obvezno okončanje postupka likvidacije kreditne institucije u roku od tri godine od dana otvaranja postupka prisilne likvidacije.

Posebnom glavom Zakona uređuju se reorganizacijske mjere, likvidacijski i stečajni postupci s međunarodnim elementom.

U raspravi na Odboru postavljeno je pitanje o budućim funkcijama Državne agencije za osiguranje štednih uloga i sanaciju banaka. Odgovoreno je da će Državna agencija za osiguranje štednih uloga i sanaciju banaka promijeniti naziv u Hrvatsku agenciju za osiguranje depozita, te dobiva ovlasti za prisilnu likvidaciju kreditnih institucija. Mijenjaju se dosadašnje funkcije Državne agencije za osiguranje štednih uloga i sanaciju banaka i dopunjuje se sa drugim funkcijama.

Nakon provedene objedinjene rasprave Odbor za financije i državni proračun Hrvatskoga sabora odlučio je jednoglasno predložiti Hrvatskome saboru sljedeći

ZAKLJUČAK

- 1. Prihvaća se Prijedlog zakona o sustavu osiguranja depozita.**
- 2. Sve primjedbe, prijedlozi i mišljenja dostavit će se predlagatelju da ih razmotri prilikom utvrđivanja teksta Konačnog prijedloga zakona.**

Nakon provedene objedinjene rasprave Odbor za financije i državni proračun Hrvatskoga sabora odlučio je jednoglasno predložiti Hrvatskome saboru sljedeći

ZAKLJUČAK

- 1. Prihvaća se Prijedlog zakona o prisilnoj likvidaciji kreditnih institucija.**
- 2. Sve primjedbe, prijedlozi i mišljenja dostavit će se predlagatelju da ih razmotri prilikom utvrđivanja teksta Konačnog prijedloga zakona.**

Istodobno, Odbor za financije i državni proračun predlaže Hrvatskome saboru da o točkama dnevnog reda Prijedlog zakona o sustavu osiguranja depozita, prvo čitanje, P.Z.E. br. 53 i Prijedlog zakona o prisilnoj likvidaciji kreditnih institucija, prvo čitanje, P.Z.E. br. 54 provede objedinjenu raspravu.

Za izvjestiteljicu na sjednici Hrvatskoga sabora određena je zastupnica Grozdana Perić, dipl.oec., predsjednica Odbora.

PREDSJEDNICA ODBORA

Grozdana Perić, dipl.oec.

